

Науковий реферат статті Гонтаревої І. В.
**"Семантичний аналіз факторів підвищення ефективності
розвитку підприємства"**

Перехід на інноваційний, інтенсивний шлях розвитку економіки перебуває в центрі уваги вчених і практиків, однак залучення додаткових ресурсів у розвиток українських підприємств є досить складним у сучасній ситуації. Метою статті є виділення основних груп інтенсивних факторів, що дозволяють підвищувати системну ефективність розвитку підприємства.

Обґрунтовано необхідність використання конструктивного й дескриптивного визначень у процес розкриття семантики термінів, тому що, чим різноманітніша семантика набору визначень і чим чіткіший опис відносин між ними, тим більш повний аналіз об'єктів можна здійснити з їх допомогою. Наведено семантичний аналіз термінів "ефект" і "ефективність". Визначено, що в економічному ефекті превалює кількісна сторона, а якісна сторона стає обмежувальною умовою отримання необхідного кількісного рівня, роль якої виконує ефективність. Перші дві умови ефективності пов'язані з підвищенням рівня використання продуктивних сил за рахунок потенціалу отримання економічного ефекту і якості організованості процесу його використання. Ці умови створюють можливості для реалізації події. Щоб перетворитися на дійсність, можливість має стати провідною потребою стейкхолдерів. Доведено, що ефект в основному визначається дією певних сил, а ефективність описує можливий ступінь прояву цих сил, тобто визначає умови здійснення процесу отримання ефекту.

Проведено аналіз причинно-наслідкових зв'язків виникнення й відтворення економічних ефектів та ефективності на основі взаємозв'язку між екстенсивними та інтенсивними факторами. Посилення впливу екстенсивних факторів шляхом нарощування потоку ресурсів, що проходять через виробничу систему, призводить крім збільшення обсягу готової продукції до ряду супутніх ефектів, пов'язаних з інтенсивними факторами. Визначено, що інтенсивність прояву ефектів залежить від таких трьох умов, як: якість потенціалу, тобто рівень відповідності потенціалу підприємства вимогам споживачів щодо обсягів і

властивостей кінцевої продукції; якість процесу використання і відтворення потенціалу, тобто рівень відповідності процесу вимогам функціональної готовності до довгострокової, безперебійної та ритмічної роботи; рівень зацікавленості й узгодженості думок стейкхолдерів. Ступінь реалізації цих трьох умов пропонується вважати ефективністю розвитку підприємства.

Література: 1. Stiglitz J. E. Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress [Electronic resource] / Joseph E. Stiglitz, Amartya Sen, Jean-Paul Fitoussi. – Access mode : http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf. 2. Амоша А. И. Основы конструирования экономических систем. Кн. 2. Производственно-экономические системы : монография / А. И. Амоша, Е. Т. Иванов. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2008. – 312 с. 3. Геєць В. М. Нестабільність та економічне зростання / В. М. Геєць. – К. : Інститут економіки прогнозування, 2000. – 344 с. 4. Нанотехнологія та її інноваційний розвиток : монографія / В. С. Пономаренко, Ю. Ф. Назаров, В. П. Свідерський та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 280 с. 5. Толковый словарь экономических терминов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://bibliotekar.ru/biznes-15/index.htm>. 6. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с. 7. Гонтарева И. В. Соотношение экономических эффектов и эффективности / И. В. Гонтарева, А. В. Дорохов // Economics & Economy. – 2013. – Vol. 1, № 1. – С. 197–205.

Інформація про автора

Гонтарева Ірина Вячеславівна – докт. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: lider.06@mail.ru).